

ВАРДАР АД - Градско

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
И
КОНСОЛИДИРАНИ
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА
ГОДИНАТА КОЈА ЗАВРШУВА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2016 ГОДИНА**

Скопје, јули 2017

СОДРЖИНА	Страна
Извештај на независниот ревизор	1-3
Консолидирани финансиски извештаи	
Консолидиран Биланс на успех	4
Консолидиран Извештај за сеопфатна добивка	5
Консолидиран Извештај за финансиска состојба	6
Консолидиран Извештај за паричните текови	7
Консолидиран Извештај за промените во главнината	8
Белешки кон консолидираните финансиските извештаи	9-36
Додатоци	
Додаток 1- Законска обврска за составување на консолидирана годишна сметка и годишен извештај за работење	
Додаток 2- Консолидирана Годишна сметка	
Додаток 3- Годишен Извештај за работење	

М.Х.Јасмин 20, 1000 Скопје
Република Македонија

Тел: +389 (2)32 14 706
Факс: +389 (2)32 14 707

www.moorestephens.mk
www.moorestephens.com

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
ДО
АКЦИОНЕРИТЕ НА
ВАРДАР АД - Градско**

Извештај за консолидираните финансиски извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените консолидирани финансиски извештаи на ВАРДАР АД – Градско (Друштвото), кои што го вклучуваат Консолидираниот извештај за финансиска состојба заклучно со 31 декември 2016 година, како и Консолидираниот биланс на успех, Консолидираниот извештај за сеопфатна добивка, Консолидираниот извештај за промени во главнината и Консолидираниот извештај за парични текови за годината која завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за консолидираните финансиски извештаи

Раководството на Друштвото е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие консолидирани финансиски извештаи, врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и Меѓународните стандарди за ревизија прифатени и објавени во Службен Весник на Република Македонија (79/2010). Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување. Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Друштвото за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Друштвото. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи. Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР (Продолжение)
ДО
АКЦИОНЕРИТЕ НА
ВАРДАР АД - Градско**

Основи за мислење со резерва

- а. Како што е прикажано во белешката 16 кон финансиските извештаи, со состојба на 31 декември 2016 година, Друштвото има евидентирано недвижности, постројки и опрема со сегашна вредност во износ од 80,352 илјади МКД (2015: 87,441 илјади МКД). Со оглед на фактот дека до денот на изготвување на овие финансиски извештаи, Друштвото нема извршено евидентирање на објективната (пазарна) вредност на истите согласно со МСС 16, ние не бевме во можност да се стекнеме со разумно уверување во вредноста на недвижностите, постројките и опремата.
- б. Како што е објаснето и прикажано во белешките 3.11. и 15 кон финансиските извештаи, со состојба на 31 декември 2016 година, Друштвото има евидентирано биолошки средства (насади и стада) во нето износ од 41,707 илјади МКД (2015: 42,893 илјади МКД). Со оглед на фактот дека Друштвото ја нема утврдено веродостојно и целосно објективната вредност на овие средства како што се бара според МСС 41, ние не бевме во можност да се стекнеме со разумно уверување во однос на тоа дали сметководствената вредност ја одразува нивната објективната вредност.
- в. Како што е објаснето и прикажано во белешката 20 кон финансиските извештаи, со состојба на 31 декември 2016 година, Друштвото има побарувања во вкупен износ од 94,781 илјади МКД, при што во рамките на овие побарувања постојат побарувања во износ од 27,017 илјади МКД кои се доспееани повеќе од три години, не се утужени и за истите не е евидентирана соодветна исправка на вредност.
- г. Како што е објаснето и прикажано во белешката 20 кон финансиските извештаи, со состојба на 31 декември 2016 година, Друштвото има побарувања од купувачи во странство во вкупен износ од 50,908 илјади МКД, при што не се евидентирани позитивни курсни разлики во вкупен износ од 3,541 илјади МКД поради неизвршени усогласувања со заклучниот курс на УСД и ЕУР на крајот од годината.

Мислење со резерва

Според нашето мислење, освен за ефектите од погоре наведените точки, кои ги има и доколку ги има, консолидираните финансиски извештаи ја презентираат објективно, од сите материјални аспекти, консолидираната финансиска состојба на ВАРДАР АД – Градско заклучно со 31 декември 2016 година, како и неговата консолидирана финансиска успешност и неговите консолидирани парични текови за годината која што завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија.

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР (Продолжение)
ДО
АКЦИОНЕРИТЕ НА
ВАРДАР АД - Градско**

Обрнување на внимание

Без дополнително да го квалификуваме нашето мислење, обрнуваме внимание на:

- а. белешката 16 кон финансиските извештаи, во која е наведено дека Друштвото располага со значен број на недвижности (објекти) кои се наоѓаат на различни локации при што за еден дел од нив сопственоста според имотните или поседовни листови е на Република Македонија, додека Друштвото е корисник на истите. Ваквата состојба, според Друштвото произлегува од сеуште нецелосно регулираните имотно-правни односи.

Извештај за други правни и регулативни барања

Раководството на Друштвото е исто така одговорно за подготвување на годишниот извештај за работата во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали годишниот извештај за работата е конзистентен со консолидираната годишна сметка и консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2016 година. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работата е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работата се конзистентни со консолидираната годишна сметка и консолидираните ревидирани финансиски извештаи.

Годишниот извештај за работата и консолидираната годишна сметка, освен за разликите изнесени во белешката 29, се конзистентни со ревидираните консолидирани финансиски извештаи на ВАРДАР АД – Градско за годината која завршува на 31 декември 2016 година.

Скопје, __ јули 2017 година

Овластен ревизор

Гоце Христов

Управител и Овластен ревизор

Антонио Велјанов

	Белешка	2016 (000) МКД	2015 (000) МКД
Приходи од продажба	8	130,335	165,807
Останати оперативни приходи	9	26,461	30,158
Промена на вредноста на биолошките средства	15	6,592	3,924
Промени во залихи на готови производи и производство во тек		(941)	(5,639)
Употребени сировини и материјали	10	(47,707)	(56,150)
Трошоци за вработени	11	(61,153)	(65,312)
Амортизација	15;16	(10,419)	(11,215)
Останати оперативни расходи	12	(58,918)	(71,168)
ОПЕРАТИВНА ДОБИВКА (ЗАГУБА)		(15,750)	(9,595)
Приходи (расходи) од финансирање	13	(12,747)	(26,881)
ДОБИВКА (ЗАГУБА) ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ		(28,497)	(36,476)
Расход за данок од добивка	14	-	-
ДОБИВКА (ЗАГУБА) ЗА ПЕРИОДОТ		(28,497)	(36,476)

Одборот на Директори на Вардар 03 АД - Градско ги одобрил овие финансиски извештаи за објавување и му ги предложил на Собранието на акционери за усвојување.

**Извршен Директор
Марија Ајтова**

ВАРДАР АД - Градско
КОНСОЛИДРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА
за годината која завршува на 31 декември

	Белешка	2016 (000) МКД	2015 (000) МКД
Нето добивка (загуба) за периодот		(28,497)	(36,476)
Останата сеопфатна добивка:			
Ревалоризација на НПО		-	-
Ревалоризација на вложувања расположливи за продажба до нивна објективна вредност		-	-
Курсни разлики од преведување на странски валути		-	-
Вкупно останата сеопфатна добивка		-	-
ВКУПНА СЕОПФАТНА ДОБИВКА (ЗАГУБА) ЗА ПЕРИОДОТ		(28,497)	(36,476)

ВАРДАР АД - Градско
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА на ден 31 декември

	Белешка	2016 (000) МКД	2015 (000) МКД
СРЕДСТВА			
Нетековни средства			
Недвижности, постројки и опрема	16	80,352	87,441
Биолошки средства	15	42,007	43,193
Аванси за материјални средства	17	1,826	1,826
Гудвил	18	350	350
Вкупно нетековни средства		124,535	132,810
Тековни средства			
Залихи	19	14,946	18,256
Биолошки средства (земјоделско производство)	15	17,271	18,591
Побарувања од продажба	20	94,514	105,452
Дадени аванси на добавувачи	20	267	544
Останати тековни средства	21	22,398	7,319
Парични средства	22	452	72
Вкупно тековни средства		149,848	150,234
ВКУПНО СРЕДСТВА		274,383	283,044
ГЛАВНИНА И ОБВРСКИ			
Главнина			
Акционерски капитал	23	37,023	37,023
Резерви		6,423	6,423
Ревалоризациона резерва		632	632
Акумулирана загуба		(369,465)	(340,968)
Вкупно главнина		(325,387)	(296,890)
Нетековни обврски			
Долгорочни кредити и позајмици	24	426,741	405,969
Вкупно нетековни обврски		426,741	405,969
Тековни обврски			
Обврски спрема добавувачи	25	148,614	145,545
Краткорочни кредити и позајмици	26	628	615
Тековна доспеаност на долгорочните обврски	24	-	9,615
Останати тековни обврски и ПВР	27	23,787	18,190
Вкупно тековни обврски		173,029	173,965
Вкупно обврски		599,770	579,934
ВКУПНО ГЛАВНИНА И ОБВРСКИ		274,383	283,044

ВАРДАР АД - Градско
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
за годината која завршува на 31 декември

		2016	2015
	<u>Белешка</u>	<u>(000) МКД</u>	<u>(000) МКД</u>
Парични текови од оперативни активности			
Добивка (загуба) пред оданочување		(28,497)	(36,476)
Усогласување за:			
Амортизација на НПО	16	7,964	8,431
Амортизација на биолошки средства	15	2,455	2,784
Расходи (приходи) од камати, нето	13	5,744	4,774
Нереализирани курсни разлики од кредити	13	7,404	22,230
Приходи од отпис на обврски	9	-	(1,055)
Приходи од проценка на биолошки средства	15	(2,995)	(3,924)
Капитална добивка/загуба од продажба на НПО		479	-
Неотпишана сегашна вредност на расходовани основни средства	16	-	49
Усогласувања		(44)	91
Отпис на побарувања	12	2,891	321
Расходи од кусоци и штети на средства	12	2,064	1,823
Добивка (загуба) пред промени во обртни средства		(2,535)	(952)
Побарувања од продажба		8,047	(20,886)
Дадени аванси		277	(195)
Останати тековни средства и АВР		(15,079)	(3,277)
Залихи и недовршено земјоделско производство		4,630	5,570
Обврски од добавувачи		3,069	27,700
Останати тековни обврски и ПБР		5,598	(9,006)
Нето пари употребени во работењето		4,007	(1,046)
Платена камата		-	-
Платен данок од добивка		-	(263)
Нето парични текови од оперативни активности		4,007	(1,309)
Парични текови од вложувачки активности			
Примени камати	13	-	79
Набавки на биолошки средства	15	(3,767)	(213)
Продажби на биолошки средства	15	3,472	4,391
Набавки на нематеријални средства		(360)	(360)
Набавки на недвижности, постројки и опрема	16	(994)	(6,955)
Нето парични текови од вложувачки активности		(1,649)	(3,058)
Парични текови од финансиски активности			
Искористени (вратени) кредити, нето	24;26	(1,978)	(1,025)
Нето парични текови од финансиски активности		(1,978)	(1,025)
Нето зголемување (намалување) на парични средства		380	(5,392)
Парични средства на почетокот на годината	22	72	5,464
Парични средства на крајот од годината	22	452	72

ВАРДАР АД - Градско**КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНАТА за годината која завршува на 31 декември**

	Обични акции		Резерви	Ревалориз ациона резерва	Акумулирана добивка (загуба)	Вкупно главнина
	Број на Акции	Износ				
Во (000) МКД						
Состојба на 1 јануари 2015	118,800	37,023	6,423	632	(304,492)	(260,414)
Сеопфатна добивка (загуба):						
Загуба за финансиската година	-	-	-	-	(36,476)	(36,476)
Вкупно сеопфатна добивка (загуба)	-	-	-	-	(36,476)	(36,476)
Промени со сопствениците:						
Издадени акции	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2015	118,800	37,023	6,423	632	(340,968)	(296,890)
Сеопфатна добивка (загуба):						
Добивка за финансиската година	-	-	-	-	(28,497)	(28,497)
Вкупно сеопфатна добивка (загуба)	-	-	-	-	(28,497)	(28,497)
Промени со сопствениците:						
Издадени акции	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2016	118,800	37,023	6,423	632	(369,465)	(325,387)

1. Основни податоци и дејност

1.1. Дејност

Основната дејност на акционерското друштво ВАРДАР АД - Градско (во понатамошниот текст Друштвото) е производство и промет на земјоделски и сточарски производи.

1.2. Организација и раководење

Функционално, Групацијата е организирана на следниот начин:

- РЕ Градско,
- РЕ Ногаевци,
- РЕ Аеродром,
- РЕ Бадеми,
- РЕ Рамниште,
- РЕ Чичево,
- РЕ Праскарник,
- РЕ Оранжерии,
- РЕ Овчарство и
- РЕ Администрација

1.3. Вработени

Вкупниот број на вработени со 31 декември 2016 година изнесува 176 вработени (31 декември 2015 година: 213).

1.4. Управување

Согласно Статутот на Друштвото, управувањето и раководењето на Друштвото се одвива преку:

- Собрание на Друштвото и
- Одбор на Директори од 4 члена, од кои 1 Извршен и 3 Неизвршни членови

1. Основни податоци (Продолжение)

1.5. Договор за долгогодишен закуп на земјиште и пасишта

Друштвото ги има склучено следните долгорочни договори:

- договор за долгорочен закуп на земјоделско земјиште склучен со Република Македонија преку Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство за користење на површина од 3,484 ха 14 ари и 98 м² од 05.05.2004 година. Договорот е склучен за период од 30 години. Закупнината за земјиштето треба да почне да се плаќа по 4 години, а висина на истата изнесува: а) 100 кгр по ха пченица за ридско планинско подрачје и б) 300 кгр по ха за останато земјиште. Во 2012 година е склучен Анекс бр 4 со кој вкупната површина за користење се намалува на 2076 ха, 25 ари и 27м² од кои останати површини се 882 ха, 88 ари и 72 м². На 16.07.2014 година, склучен е Анекс бр.5 кон основниот договор за долгорочен закуп, според кој вкупната површина за користење се намалува на 2,700 ха 00 ари 42 м². На 23.09.2016 година, склучен е Анекс кон основниот договор според кој вкупната површина за користење се намалува на 2,054 ха 18 ари 80м².
- договор за долгорочен закуп на земјоделско земјиште склучен со Република Македонија преку Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство за користење на површина од 24 ха 35 ари и 14 м² од 04.11.2014 година. Договорот е склучен за период од 30 години. Вкупната годишна закупнина изнесува 119 илјади МКД. На 26.05.2015 година, склучен е Анекс договор кон основниот договор за долгорочен закуп на земјоделско земјиште, со кој се вкупната површина на користење е поделена по катастарски параметри (катастарска општина, место, имотен лист, број на катастарска парцела, култура, класа, површина, закупнина и намена).
- договори за користење на пасишта склучени со ЈП за пасишта - Скопје за користење на пасишта со капацитет за 17,700 грла на стока. Договорите се склучени за период од 10 години, почнувајќи од 15.05.2007 до 15.05.2017 година. Цената на закупнината изнесува 50 денари од грло.

2. Основа за составување на финансиски извештаи

2.1. Основ за подготовка на финансиските извештаи

Консолидираните финансиски извештаи, дадени на страниците од 4 заклучно со страница 36, се составени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) објавени во Република Македонија во Правилникот за сметководство (Сл.Весник 159/2009) и применливи од 1 јануари 2010 година.

Консолидираните финансиски извештаи се подготвени со состојба на и за годините кои завршуваат на 31 декември 2016 и 2015 година. Тековните и споредбените податоци во финансиските извештаи се дадени во илјади денари (000 МКД). Онаму каде што е потребно, споредбените податоци се прилагодени и усогласени со цел да одговараат на извршената презентација во тековната година.

2.2. Основни сметководствени методи

Консолидираните финансиски извештаи се составени врз основа на методот на набавна вредност, освен за биолошките средства (стадо) кои се признаени според нивната објективна (пазарна) вредност.

2.3. Принципи на консолидација

Консолидацијата на финансиските извештаи на друштвата е извршена на следниот начин:

- Прво, се собираат поединечно салдата на сите позиции на средствата, обврските, капиталот, од билансот на состојба на 31 декември, како и приходите и расходите, од билансот на успех;
- Второ, во целост се елиминираат салдата на побарувањата и обврските на 31 декември, кои произлегуваат од трансакции меѓу друштвата во рамките на групацијата;
- Трето, во целост се елиминираат салдата на вложувањата на матичното друштво во зависните друштва (подружници) со состојба на 31 декември и салдото на делот од капиталот на тие друштва, кој се однесува на тие вложувања, а остатокот на капиталот, е прикажан во консолидираниот биланс на состојба како малцинско учество;
- Четврто, во целост се елиминираат приходите и расходите кои произлегуваат од трансакции меѓу друштвата во рамките на Групацијата.

2.4. Подружници

Подружници се правни лица каде што матичното друштво има контрола врз финансиските и деловните политики и поседува контрола над гласачката сила (над 50%) во тие друштва. Постоенето на и ефектот од поседувањето на гласачката сила се зема во предвид при одредувањето на тоа дали Друштвото има контрола над тие правни лица. Вложувањата на Друштвото во подружниците се евидентирани во посебните финансиски извештаи на Друштвото според нивната набавна вредност.

2. Основа за составување на финансиски извештаи (Продолжение)

2.4. Подружници

Подружниците се целосно консолидирани во моментот на воспоставување на контрола над истите од страна на Друштвото. Подружниците се исклучуваат од консолидација во моментот на престанок на контрола од страна на Друштвото.

Приложените консолидирани финансиски извештаи ги вклучуваат финансиските извештаи на матичното друштво и на следните подружници:

	2016	2015
	% на	% на
	учество	учество
Бистра Аспром ДООЕЛ	100.00%	100.00%

2.5. Користење на проценки и расудувања

При подготвувањето на овие финансиски извештаи Друштвото применува одредени сметководствени проценки. Одредени ставки во финансиските извештаи кои неможат прецизно да се измерат се проценуваат. Процесот на проценување вклучува расудувања засновани на последните расположливи информации.

Проценки се употребуваат при проценување на корисниот век на употреба на средствата, објективната вредност на побарувањата односно нивната ненаплатливост, застареноста на залихите, објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба и сл.

Во текот на периодите одредени проценки може да се ревидираат доколку се случат промени во врска со околностите на коишто била заснована проценката или како резултат на нови информации, поголемо искуство или последователни случувања.

Ефектите од промените во сметководствените проценки се вклучуваат во утврдувањето на нето добивката или загубата во периодот на промената и или во идните периоди доколку промената влијае и на двете.

2.6. Континуитет во работењето

Во текот на 2016 година, доверителот Хемомак Пестициди ДООЕЛ има поднесено Предлог за отварање на стечајна постапка над Друштвото, како резултат на неможноста на Друштвото да ги исполни своите постоечки и идни обврски. Истовремено, поднесено е барање за блокада на жиро сметките на Друштвото, која постои и заклучно до датумот на известување.

На почетокот на 2017 година, доверителот го повлекува Предлогот за поведување на стечајна постапка поради склучени договори за пристапување на долг со Винарија Стоби ДООЕЛ и Хемомак Пестициди ДООЕЛ, и извршена е деблокада на сметките на Друштвото.

Сите овие факти го доведуваат Друштвото во значајна идна неизвесност во можноста за редовно работење, која состојба не може да се надмине без соодветна финансиска поддршка на Друштвото.

3. Основни сметководствени политики

Основните сметководствени политики и проценки користени при составувањето на овие финансиски извештаи се дадени подолу. Сметководствените политики се користат конзистентно во текот на разгледуваниот период.

3.1. Приходи од продажба

Продажба на производи и стоки

Приходите од продажба на производи и стоки се мерат по објективната вредност на примените средства или побарувања, намален за враќање на стоките, трговските попусти и количинските рабати. Приходот се признава во билансот на успех кога на купувачот му се пренесени значајните ризици и користи од сопственоста на стоките, друштвото не задржува вистинска контрола врз продадените стоки, приходите може веродостојно да се измерат, кога веројатно е дека економските користи ќе дојдат како прилив на друштвото, трошоците во врска со трансакцијата може веродостојно да се измерат и соодветен доказ за трансакцијата постои.

Обезбедување на услуги

Приходите од извршени услуги се признаваат во билансот на успех според степенот на завршеност на услугите на датумот на билансот на состојба и кога приходот може веродостојно да се измери, кога е веројатно е дека друштвото ќе има прилив на економски користи, трошоците за трансакцијата и за довршување на трансакцијата може да се измерат и соодветен доказ за трансакцијата постои.

3.2. Приходи од финансирање

Приходите од финансирање кои се пресметани до датата на билансот на состојба, се искажуваат како приходи во годината на која се однесуваат, независно дали се наплатени. Тие се состојат од приходи од дивиденди, капитални добивки од продажба на хартии од вредност, приходи од камати и курсни разлики. Дивидендите се признаваат како приходи кога ќе се утврди правото за примање на истата. Каматите се признаваат на пресметковна основа за периодот за кои се однесуваат.

3.3. Приходи од субвенции (грантови)

Примените средства без надомест во форма на субвенции од државата (грантови) се признаваат како грантови во зависност од тоа дали истите се однесуваат за средства или трошоци.

Ваквите средства се признаваат како приход во рамките на периодите кои се непоходни за нивно спротиставување со поврзаните трошоци за кои тие се наменети да ги надоместат на систематска основа. Тие не се одобруваат директно на акционерскиот капитал.

Доколку, ваквите примени средства се однесуваат на средства, вклучувајќи ги и немонетрани подршки по објективна вредност, се презентираат во билансот на состојба преку прикажување на добиениот надомест како одложен приход.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.4. Расходи од финансирање

Расходите од финансирање кои се пресметани до датата на билансот на состојба, се искажуваат како расходи во годината на која се однесуваат, независно дали се платени. Тие се состојат од расходи од камати, провизии и курсни разлики.

Каматите се признаваат како расходи согласно на временскиот период за кои се однесуваат.

3.5. Курсни разлики

Деловните промени во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на деловната промена. Сите монетарни средства и обврски искажани во странска валута се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на билансот на состојбата.

Позитивните и негативните курсни разлики што настанале со пресметка на побарувањата и обврските во странска валута во нивната денарска противвредност се искажани во билансот на успех како приходи, односно расходи од финансирање во годината на која се однесуваат. Важечките средни курсеви на странските валути на 31 декември 2016 и 2015, се следните:

	2016	2015
1 ЕУР =	61.4812 МКД	61.5947 МКД
1 УСД =	58.3258 МКД	56.3744 МКД

3.6. Данок од добивка (тековен и одложен)

Данокот од добивка се состои од тековен и одложен данок. Данокот од добивка се признава во билансот на успех на Друштвото.

Тековниот данок од добивка се пресметува согласно одредбите на релевантните законски прописи во Република Македонија. Согласно даночните прописи, тековниот данок од добивка се пресметува на основа која претставува остварената добивка пред оданочување зголемена за трошоци кои не се признаваат за цели на оданочување (непризнаени трошоци) и помалку искажани приходи со поврзани лица. Данокот од добивка се пресметува со примена на важечката даночна стапка на датумот на билансот на состојба по стапка од 10% (2015: 10%).

Одложениот данок од добивка се пресметува со примена на методата на обврски за сите времни разлики кои се јавуваат на датумот на билансот на состојба како разлики помеѓу даночната основа на средствата и обврските и нивната сметководствена вредност, за целите на финансиско известување. Одложените даночни средства и обврски се мерат според важечките законски даночните стапки кои биле на сила и имаат правно дејство на датумот на билансот на состојба.

Пресметката на ефективната даночна стапка е дадена во Белешката 14.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.7. Парични средства

Паричните средства се водат во билансот на состојба според номинална вредност. За целите на финансиските извештаи, паричните средства се состојат од готовина во благајни, парични средства на денарски и девизни сметки во банки, денарски депозити по видување и орочени депозити со рок на достасување до 30 дена.

3.8. Побарувања од купувачи

Побарувањата од купувачи ги опфаќаат сите побарувања од продажба на учиноци, евидентирани по фактурна вредност, намалени за исправката на вредност за сомнителни и спорни побарувања.

Со товарење на расходите се формира исправка на вредноста за сите побарувања за кои се смета дека се ненаплатливи на датумот на билансот на состојба. Индикатори за ненаплатливоста на побарувањата се следните: доцнење при исплата на побарувањата, инсолвентност на купувачите, можност за ликвидација или стечај на купувачите и друго. Сомнителните побарувања целосно се отпишуваат кога истите ќе се идентификуваат за такви.

3.9. Залихи

Залихите се искажуваат според пониската од набавната вредност и нето реализационата вредност. Набавната вредност ги вклучува сите трошоци за доведување на залихите во нивна сегашна состојба. Нето реализационата вредност е проценета пазарна вредност намалена за сите продажни, транспортни и дистрибуциони трошоци потребни за нивна продажба.

3.10. Недвижности, постројки и опрема (НПО)

(1) Општа објава

Почетно, НПО се евидентираат по нивната набавна вредност. Набавната вредност ја чини фактурната вредност на набавените средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното ставање во употреба.

Последователно, Друштвото вршело во изминатите години законска ревалоризација на НПО на крајот од годината со примена на официјално објавените коефициенти за ревалоризација од страна на Државниот Завод за Статистика кои одговораат на општиот индекс на пораст на цени, врз нивната набавна вредност и акумулирана амортизација. Ваква ревалоризација на НПО повеќе не се евидентира.

Ефект од спроведената ревалоризација е ревалоризациона резерва во рамките на вкупниот капитал, која до 2001 година се распоредуваше сразмерно на акционерската главница, законските резерви и нераспоредената добивка, а од 2002 година повеќе не се распоредува и се евидентира и искажува издвоено во билансот на состојба.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.10. Недвижности, постројки и опрема (НПО) - (Продолжение)

Трошоците за тековно и инвестиционо одржување се евидентираат на товар на расходите во моментот на нивното настанување. Издатоците кои се однесуваат на реконструкции и подобрувања, кои го менуваат капацитетот или корисниот век на употреба на НПО, се додаваат на набавната вредност на тие средства.

Позитивната, односно негативната разлика настаната при продажба на НПО се книжи како капитална добивка или загуба и се искажува во рамките на останатите приходи, односно расходи.

(2) Амортизација

Амортизацијата на НПО претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба на средството. НПО се амортизираат поединечно, се до нивниот целосен отпис. Земјиштето и инвестициите во тек не се амортизираат.

Употребените годишни стапки на амортизација односно предвидените корисни векови на употреба на НПО за 2016 година во однос на 2015 година се следните:

	2016	2015	2016	2015
Недвижности	2.5-5 %	2.5-5 %	20-40 години	20-40 години
Транспортни средства	10-25 %	10-25 %	4-10 години	4-10 години
Компјутерска опрема	25 %	25 %	4 години	4 години
Канцелариски мебел	20 %	20 %	5 години	5 години

3.11. Биолошки средства

Биолошки средства се жив добиток (стадо) или растенија (насади). Биолошките средства се признаваат кога и само кога:

- Друштвото ги контролира средствата како резултат на минати настани;
- Постои веројатност дека идни економски користи поврзани со овие средства ќе претставуваат прилив во друштвото; и
- Објективната или набавната вредност на средствата може веродостојно да се измери.

Почетно, и на секој датум на билансот на состојба, биолошките средства се мерат според нивната објективна вредност намалена за проценетите трошоци во моментот на продажба, освен кога не може веродостојно да се определи објективната вредност.

Објективната вредност на едно биолошко средства е пазарната цена за истото која постои на активен пазар. Доколку не постои активен пазар, се користат алтернативни начини за проценка на објективната вредност, како што се: (а) најскорешна цена на пазарна трансакција, (б) пазарни цени на слични средства и (в) секторски стандарди мерила како што се количини, хектари, килограми месо и сл.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.11. Биолошки средства (Продолжение)

Објективната вредност не може да се определи само при почетното признавање кога не се расположливи пазарно утврдени цени и вредности или алтернативните проценки на објективната вредност не се веродостојни. Во таков случај, биолошките средства се мерат според набавната вредност намалена за секоја акумулирана амортизација и сите акумулирани загуби поради оштетување. Штом објективната вредност на такви биолошки средства ќе стане веродостојно мерлива, друштвото треба да ги мери според објективната вредност намалена за проценетите трошоци во момент на продажба.

Во периодот кој е предмет на разгледување, Групацијата ги мери насадите според набавна вредност намалена за акумулирана амортизација, додека стадото е мерено според објективна вредност.

Стапката на амортизација на насадите изнесува 10% годишно (2015: 10% годишно).

3.12. Вложувања во подружници (зависни друштва)

Вложувања во подружници се сметаат оние вложувања каде Друштвото поседува контрола над гласачката сила (над 50%) во други друштва. Вложувањата во подружници се евидентирани во финансиските извештаи на матичното друштво според нивната набавна вредност, односно според износот на парични средства и еквиваленти на парични средства платени за стекнување на истото, намалени за трансакционите трошоци и било какво обезвреднување на вредноста на вложувањето. Во овие финансиски извештаи вложувањата во подружници се елиминирани.

3.13. Оштетување на средствата

Средствата кои имаат неограничен век на користење и не се амортизираат се предмет на годишна анализа за можноста за нивно оштетување. Средствата кои се амортизираат се предмет на анализа за можноста за нивно оштетување секогаш кога постојат услови кои укажуваат дека нивната сегашна сметководствена вредност е повисока од нивната надоместувачка вредност што покажува дека истите се оштетени. Загубата поради оштетување се евидентира за износот за кој сегашната вредност ја надминува надоместувачката вредност. Надоместувачка вредност претставува повисоката вредност од нето продажната вредност на средството намалена за трошоците за продажба и употребната вредност на средството.

3.14. Обврски спрема добавувачи

Обврските спрема добавувачи се искажуваат во висина на номиналните износи што произлегуваат од деловните трансакции.

Обврските спрема добавувачи се отпишуваат по истекот на рокот на застареност или со вонпроцесно порамнување, со товарење на останатите приходи.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.15. Обврски по кредити и позајмици

Обврските по кредити се состојат од обврски по краткорочни и долгорочни кредити и се искажуваат според нивната номинална вредност. Износите на договорената камата се искажуваат во корист на останатите обврски, а на товар на расходите од финансирање. Обврските по кредитите од странство се искажуваат според курсот на Денарот на денот на билансот на состојба, а курсните разлики се евидентираат во рамките на приходи, односно расходи од финансирање.

3.16. Капитал

(1) Основна главнина

Основната главнина се признава во висина на номиналната вредност на издадените и уплатени акции.

(2) Откупени сопствени акции

Акциите кои се издадени од Друштвото и кои ги поседува истото се третираат како сопствени (трезорски) акции, се признаваат по нивната набавна вредност и се презентираат како намалување на капиталот на Друштвото.

(3) Законски резерви

Законските резерви се формираат од остварената добивка врз основа на законските одредби и со распоред на ревалоризационите резерви, а можат да се употребат за покривање на загубата. Согласно законските одредби, Друштвото е должно да издвои од добивката за тековната година минимум 5% за законски резерви, се додека резервите не достигнат 10% од основната главнина на Друштвото. Доколку износот на оваа резерва не надминува 10% од вредноста на основната главнина, истата може да биде употребена само за покривање на загуби. Доколку резервата надмине 10% од акционерскиот капитал на Друштвото, може да биде употребена за исплата на дивиденди со претходна одлука на Собранието на акционери.

(4) Ревалоризациона резерва

Ревалоризационата резерва се формирала врз основа на извршената годишна ревалоризација согласно изнесеното во точка 3.10. на овие белешки. Во согласност со законските прописи, салдото на ревалоризационата резерва по годишната пресметка се евидентира во рамките на капиталот. Оваа резерва не е предмет на распределба.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.17. Наеми

Наемите со кои се пренесуваат на Друштвото сите ризици и користи кои произлегуваат од сопственоста на изнајменото средство се признаваат како финансиски наеми, при што средството се евидентира според неговата објективна вредност или доколку е таа пониска, сегашната вредност на минималните плаќања за наемот.

Наемите каде што значаен дел од ризиците и користите кои произлегуваат од сопственоста се задржани од наемодавателот, се класифицираат како оперативни наеми. Плаќањата за наем при оперативен наем се искажуваат во билансот на успех на рамномерна основа за времетраењето на наемот во евиденцијата на наемателите. Наемодавателите ги презентираат средствата кои се предмет на оперативен наем во билансот на состојба како средства за издавање или вложувања во недвижности.

3.18. Користи на вработените

Користи на вработените се сите форми на надоместок кој го дава Друштвото во размена за извршената услуга од страна на вработените.

(1) Краткорочни користи за вработените

Краткорочни користи за вработените се користи кои доспеваат за плаќање во рамките на дванаесет месеци по крајот на периодот во кој вработените ја извршиле услугата. Тука спаѓаат платите и придонесите за социјално осигурување, краткорочно платени отсуства, учества во добивките и други немонетарни користи. Сите краткорочни користи за вработетните се признаваат како расход и обврска во висина на недисконтираниот износ на користите.

(2) Користи по престанок на вработувањето

Друштвото врши уплата на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на вработените во согласност со домашната законска регулатива. Придонесите, засновани на платите на вработените, се уплатуваат во Националниот фонд. Друштвото нема никакви дополнителни обврски поврзани со плаќањето на овие придонеси.

Друштвото е обврзано да им исплати на вработените кои заминуваат во пензија минимална отпремнина која одговара на два месечни просечни плати исплатени во државата во моментот на пензионирање. Друштвото нема направено резервирање за ова право на вработените бидејќи се смета дека сумата е незначајна за финансиските извештаи.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.19. Резервации

Резервации (резерви за обврски) се признаваат кога Друштвото има сегашна обврска (правна или изведена) како резултат на минат настан, кога е веројатно дека ќе настанат идни одливи на средства по тој основ и кога е можно да се процени износот на обврската. Кога се очекува надоместување на дел од ваква обврска во иднина, пример преку договори за осигурување, надоместувањето се признава како посебно средство но само кога е извесно дека ќе биде примено истото. Расходот за било која резервација се признава во билансот на успех намалено за износот на надоместувањето. Ако ефектот од временската димензија на парите е значаен, резервациите се дисконтираат на нивната сегашна вредност со примена на стапки пред оданочување кои ги одразуваат тековните пазарни проценки.

3.20. Неизвесности

Неизвесна обврска е можна обврска која произлегува од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни обврски не се признаваат во финансиските извештаи, туку само се обелоденуваат.

Неизвесни средства се можни средства кои произлегуваат од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни средства се признаваат само кога е веројатен приливот на економски користи.

4. Финансиски ризици и управување со истите

Друштвото влегува во различни трансакции кои произлегуваат од неговото секојдневно работење, а кои се однесуваат на купувачите, добавувачите и кредиторите. Главните ризици на кои Друштвото е изложено и политиките за управување со нив се следните:

4.1. Пазарен ризик

Ризик од промени на курсевите

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат пред се од користењето на позајмици од странски субјекти, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Друштвото нема посебна политика за управување со овој ризик со оглед дека во Република Македонија не постојат посебни финансиски инструменти за избегнување на овој вид на ризик. Според ова, Друштвото е изложено на можните флукуации на странските валути, кое сепак е ограничено поради фактот дека најголем број трансакции се во Евра, чии валутен курс се смета за релативно стабилен.

4. Финансиски ризици и управување со истите (Продолжение)

Ризик од промени на цените

Друштвото не е изложено на ризик од промени на цените на вложувањата расположливи за продажба, со оглед дека истото не располага со вакви вложувања.

4.2. Кредитен ризик

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога нејзините купувачи нема да бидат во состојба да ги исполнат своите обврски за плаќање. Друштвото нема значајна концентрација на кредитен ризик со оглед дека купувачи се поголем број на различни субјекти. Друштвото нема изградено посебна политика со цел да се управува или да се намали кредитниот ризик.

4.3. Каматен ризик

Друштвото е изложено на ризик од промени на каматни стапки, кои се однесуваат на користените кредити и позајмици договорени по варијабилни каматни стапки. Овој вид на ризик зависи од движењата на финансиските пазари и Друштвото нема начин да го намали. На датумот на билансот на состојба, Друштвото има значајни износи на користени позајмици, но најголем дел од нив се договорени со фиксни каматни стапки, па според тоа и не постои значајна изложеност на ваков вид на ризик од промени на каматните стапки.

4.4. Ликвидносен ризик

Ликвидносен ризик или ризик од неликвидност постои кога Друштвото нема да биде во состојба со своите парични средства редовно да ги плаќа обврските спрема своите доверители. Ваквиот ризик се надминува со константно обезбедување на потребната готовина за сервисирање на своите обврски.

4.5. Даночен ризик

Согласно законските прописи во РМ, финансиските извештаи и сметководствените евиденции на Групацијата подлежат на контрола од страна на даночните власти по поднесувањето на даночните извештаи за годината. Заклучно со датумот на Извештајот на ревизорите, не е извршена контрола на данокот од добивка за 2016 година, како и на персоналниот данок на доход и придонесите на личните примања.

5. Утврдување на објективна вредност

Друштвото располага со финансиски средства и обврски кои ги вклучуваат побарувањата од купувачи, обврските кон добавувачи, обврски кон кредитори како и нефинансиски средства за кои голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на финансиските средства и обврски е приближна на нивната сметководствена вредност со оглед на фактот дека истите имаат релативно кратка доспеаност во рок од максимум до една година од датумот на билансот на состојба. Објективната вредност на долгорочните обврски по кредити е непрактично да се утврдува со оглед дека ефектот од нивното сведување ќе биде нематеријален.

6. Финансиски инструменти

6.1. Ризик на финансирање

Друштвото врши финансирање на своето работење по пат на користење на краткорочни и долгорочни кредити и позајмици со цел да обезбеди соодветен поврат на вложувањата. Друштвото континуирано ја следи својата задолженост преку соодветна анализа која со состојба на 31 декември 2016 и 2015 година е следната:

	2016	2015
Обврски по кредити и позајмици	427,369	416,199
Пари и парични еквиваленти	(452)	(72)
Нето обврски (пари)	426,917	416,127
Акционерски капитал	37,023	37,023
% на задолженост	1,153%	1,124%

6.2. Ризик од девизни валути

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат пред се од користењето на позајмици од странски субјекти, при што истата е изложена на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Состојбата со девизните износи средствата и обврските деноминирани до денари на 31 декември 2016 и 2015 година по валути е следната:

	Средства		Обврски	
	2016	2015	2016	2015
ЕУР	32,564	33,090	213,423	211,295
УСД	18,529	19,473	221,032	211,521
Вкупно	51,093	52,563	434,455	422,816

Друштвото претежно е изложено на ЕУР и УСА долари.

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 10% на македонскиот денар во однос на странските валути. Анализата е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

	Зголемувања за 10%		Намалувања за 10%	
	2016	2015	2016	2015
ЕУР	(18,086)	(17,821)	18,086	17,821
УСД	(20,250)	(19,205)	20,250	19,205
Нето Ефект	(38,336)	(37,025)	38,336	37,025

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.3. Ризик од промени на каматите

Друштвото се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици договорени по варијабилни каматни стапки или кога има пласирано средства кај други друштва или банки договорени по варијабилни каматни стапки.

Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на крајот од годините е како што следува:

	31 декември	
	2016	2015
Финансиски средства		
<i>Некаматносни:</i>		
- Парични средства	328	17
- Побарувања од купувачи	94,514	105,452
- Останати побарувања	22,398	7,123
	117,240	112,592
<i>Каматносни со променлива камата:</i>		
- Парични средства	124	55
- Депозити во банки	-	-
	124	55
	117,364	112,647
Финансиски обврски		
<i>Некаматносни:</i>		
- Обврски кон добавувачи	127,509	139,056
- Обврски по основ на позајмици	628	615
- Останати тековни обврски	19,548	14,057
	147,685	153,728
<i>Каматносни со променлива камата:</i>		
- Обврски по основ на кредити од банки	2,311	2,311
	2,311	2,311
<i>Каматносни со фиксна камата:</i>		
- Обврски по основ на кредити и позајмици	424,430	413,273
	424,430	413,273
	574,426	569,312

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 1% поен на каматните стапки на користените кредити со варијабилна каматна стапка. Анализата е направена на салдата на обврски за кредити на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.3. Ризик од промени на каматите (Продолжение)

	Зголемувања за 1%		Намалувања за 1%	
	2016	2015	2016	2015
Кредити од банки	(23)	(23)	23	23
Нето Ефект	(23)	(23)	23	23

6.4. Ризик од ликвидност

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2016 година според нивната доспеаност:

	До 1 месец	1 - 3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	452	-	-	-	452
Купувачи	94,514	-	-	-	94,514
Останати побарув.	1,512	20,838	48	-	22,398
	96,478	20,838	48	-	117,364
Добавувачи	127,509	-	-	-	127,509
Кредити и позајмици	628	-	-	426,741	427,369
Останати обврски	11,512	-	8,036	-	19,548
	139,649	-	8,036	426,741	574,426

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2015 година според нивната доспеаност:

	До 1 месец	1 - 3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	72	-	-	-	72
Купувачи	105,452	-	-	-	105,452
Останати побарув.	2,109	4,966	48	-	7,123
	107,633	4,966	48	-	112,647
Добавувачи	139,056	-	-	-	139,056
Кредити и позајмици	615	-	9,615	405,969	416,199
Останати обврски	9,274	-	4,783	-	14,057
	148,945	-	14,398	405,969	569,312

7. Сегментно известување

Со оглед на својата големина и активности, Друштвото не врши сегментно презентирање на своето работење.

8. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

	2016	2015
	(000) МКД	(000) МКД
а) Анализа по пазари		
Приходи од продажба на производи на домашен пазар	128,653	137,076
Приходи од продажба на производи на странски пазар	1,682	28,731
Вкупно приходи од продажба	130,335	165,807
б) Анализа по производи		
Приходи од житарици	26,016	19,467
Приходи од лозарство	54,753	69,988
Приходи од овоштарство	17,360	34,418
Приходи од оранжерији	7,745	12,641
Приходи од сточарство	23,829	25,877
Приходи од трговска стока	632	3,416
Вкупно приходи од продажба	130,335	165,807

9. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ

	2016	2015
	(000) МКД	(000) МКД
Приходи од субвенции од државата	15,426	21,268
Приходи од услуги	9,941	6,914
Приходи од продажба на материјали и резервни делови	1,094	921
Приходи од отпис на обврски	-	1,055
Останати	-	-
Вкупно останати оперативни приходи	26,461	30,158

10. УПОТРЕБЕНИ СУРОВИНИ И МАТЕРИЈАЛИ

	2016	2015
	(000) МКД	(000) МКД
Потрошени сировини и материјали	34,915	41,717
Потрошена енергија	10,750	12,403
Потрошени резервни делови	2,042	2,030
Вкупно	47,707	56,150

11. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИ

	2016 (000) МКД	2015 (000) МКД
Бруто плати на вработени	56,459	62,064
Дневници за службени патувања и патни трошоци	49	73
Надомест на трошоците на вработените	4,645	3,175
Вкупно трошоци за вработени	61,153	65,312

12. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ

	2016 (000) МКД	2015 (000) МКД
Трошоци за повремено ангажирани работници	17,087	22,333
Набавна вредност на продадени стоки и материјали	6,045	8,967
Останати услуги	11,068	14,055
Наемнина на опрема и земјиште	8,413	8,766
Отпис на ситен инвентар	610	4,272
Трошоци за транспортни услуги	3,283	5,601
Даноци кои не зависат од резултатот	2,007	2,674
Кусоци и штети на биолошки средства и опрема	2,064	1,823
Отпис на ненаплатливи побарувања	2,891	321
Трошоци за поправка и одржување	1,425	83
Репрезентација и спонзорство	407	399
Останати општи расходи	3,618	1,874
Вкупно останати оперативни расходи	58,918	71,168

13. ПРИХОДИ (РАСХОДИ) ОД ФИНАНСИРАЊЕ

	2016 (000) МКД	2015 (000) МКД
Приходи по основ на камати	-	79
Приходи по основ на курсни разлики	372	2
Приходи од продажба на хартии од вредност	29	121
Расходи за камати од кредити	(5,744)	(4,853)
Расходи од курсни разлики	(7,404)	(22,230)
Вкупно нето приходи (расходи) од финансирање	(12,747)	(26,881)

14. ДАНОК ОД ДОБИВКА

	2016 (000) МКД	2015 (000) МКД
Усогласување на данокот:		
Добивка (загуба) пред оданочување	(28,497)	(36,476)
Ослободувања за добивката пред оданочување	-	-
Непризнаени расходи:		
Камати на заеми од поврзани субјекти	4,241	4,130
Репрезентација и спонзорства	366	350
Отпишани побарувања	2,424	321
Казни и пенали	1,005	132
Ненаплатени побарувања од заем	16,318	3,100
Други непризнаени расходи	55	40
Даночна основа	(4,088)	(28,403)
Пресметан данок од добивка	-	-
Други ослободувања	-	-
Данок од добивка	-	-
Добивка пред оданочување	(28,497)	(36,476)
Ефективна даночна стапка	0.00%	0.00%

Тековниот данок од добивка се пресметува согласно одредбите на релевантните законски прописи во Република Македонија. Согласно даночните прописи, тековниот данок од добивка се пресметува на основа која претставува остварената добивка пред оданочување зголемена за трошоци кои не се признаваат за цели на оданочување (непризнаени трошоци) и помалку искажани приходи со поврзани лица. Данокот од добивка се пресметува со примена на важечката даночна стапка на датумот на билансот на состојба по стапка од 10% (2015: 10%).

15. БИОЛОШКИ СРЕДСТВА

	Земјоделско производство (000) МКД	Насади (000) МКД	Стадо (000) МКД	Вкупно (000) МКД
Набавна вредност				
Состојба на 1 јануари	18,591	58,330	25,173	102,094
Набавки/сеидби	159,306	-	3,767	163,073
Усогласување	-	-	(54)	(54)
Продажби и други давања	-	-	(3,472)	(3,472)
Расход	-	-	(1,967)	(1,967)
Ожнеани земјоделски производи пренесени на залиха во текот на годината	(160,626)	-	-	(160,626)
Промена на објективната вредност на стадото	-	-	2,995	2,995
Состојба на 31 декември	17,271	58,330	26,442	102,043
Акумулирана амортизација				
Состојба на 1 јануари	-	40,310	-	40,310
Амортизација за годината	-	2,455	-	2,455
Усогласување	-	-	-	-
Состојба со 31 декември	-	42,765	-	42,765
Сегашна вредност на:				
31.12.2016 година	17,271	15,565	26,442	59,278
31.12.2015 година	18,591	18,020	25,173	61,784
Тековни	17,271	-	-	17,271
Нетековни	-	15,565	26,442	42,007

Насадите со сегашна вредност во износ од 15,565 илјади МКД во целост се состојат од лозови и овошни насади од кои што се добиваат земјоделски производи кои се предмет на понатамошна продажба.

Стадото во износ од 26,442 илјади МКД во целост се состои од жив добиток кој е прикажан по неговата објективна вредност на датумот на билансот на состојба.

Со состојба на 31 декември 2016 година, Друштвото има засеано земјоделски култури во вредност од 17,271 илјади МКД, кои што всушност претставуваат вложувања на Друштвото во есенската сеидба од 2016 година. Во текот на 2016 година, Друштвото има добиено земјоделски производи во вредност од 159,306 илјади МКД.

Друштвото е континуирано изложено на ризици кои се поврзани со земјоделското производство.

16. НЕДВИЖНОСТИ, ПОСТРОЈКИ И ОПРЕМА

Промени во текот на 2016 година:

	Земјиште (000) МКД	Градежни објекти (000) МКД	Постројки и опрема (000) МКД	Инвестиции во тек (000) МКД	Вкупно (000) МКД
Набавна вредност					
Состојба на 1 јануари	9,989	267,476	103,516	12,669	393,650
Набавки	372	-	843	139	1,354
Пренос од инвестиции во тек	-	-	-	-	-
Пренос од залихи и трошоци	-	-	-	-	-
Расходи	-	(32)	(2,531)	-	(2,563)
Продажби	-	-	(499)	-	(499)
Состојба на 31 декември	10,361	267,444	101,329	12,808	391,942
Акумулирана амортизација					
Состојба на 1 јануари	-	227,299	78,910	-	306,209
Амортизација за годината	-	1,888	6,076	-	7,964
Останато	-	-	-	-	-
Расход	-	(32)	(2,531)	-	(2,563)
Продажби	-	-	(20)	-	(20)
Состојба на 31 декември	-	229,155	82,435	-	311,590
Сегашна вредност на:					
31.12.2016 година	10,361	38,289	18,894	12,808	80,352
31.12.2015 година	9,989	40,177	24,606	12,669	87,441

Сите недвижности со кои располага Друштвото се користат за обавување на неговите активности.

Друштвото располага со значен број на недвижности (објекти) кои се наоѓаат на различни локации со сегашна сметководствена вредност од 38,289 илјади МКД. За еден дел од овие средства, Друштвото поседува документи за сопственост на истите, додека за друг поголем дел сопственоста според имотните или поседовни листови е на Република Македонија, додека Друштвото е корисник на истите. Ваквата состојба, според Друштвото произлегува од сеуште нецелосно регулираните имотно-правни односи.

Со состојба на 31 декември 2016 година, дел од имотот на Друштвото - Оранжериите со сите придружни објекти, кои немаат сегашна вредност со оглед дека се целосно амортизирани, се ставени под хипотека во корист на Стопанска банка АД Скопје.

17. ДАДЕНИ АВАНСИ ЗА МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Со состојба на 31 декември 2016 година, Друштвото има дадени аванси во износ од 1,826 илјади МКД (2015: 1,826 илјади МКД) на друштва изведувачи на градежно занатски работи.

18. ГУДВИЛ

Гудвилот во износ од 350 илјади МКД (2015: 350 илјади МКД) произлегува како вишок на набавната вредност над учеството на матичното друштво во објективната вредност на идентификуваните средства и обврски на подружницата Бистра Аспром ДООЕЛ. Гудвилот потекнува од 2009 година при превземањето на друштвото Бистра Аспром ДООЕЛ.

19. ЗАЛИХИ

	2016 (000) МКД	2015 (000) МКД
Материјали	2,796	6,190
Резервни делови	1,696	1,955
Ситен инвентар и амбалажа	115	151
Готови производи	10,054	9,675
Трговски стоки	285	285
Вкупно залихи	14,946	18,256

20. ПОБАРУВАЊА

	2016 (000) МКД	2015 (000) МКД
Купувачи во земјата	43,606	53,074
Купувачи во странство	50,908	52,378
Дадени аванси на добавувачи	267	544
Спорни побарувања	-	-
	94,781	105,996
Минус: Исправка на вредноста на сомнителни побарувања	-	-
Вкупно побарувања од продажба	94,781	105,996

21. ОСТАНАТИ ТЕКОВНИ СРЕДСТВА И АВР

	2016 (000) МКД	2015 (000) МКД
Побарувања за данок од добивка	48	48
Побарувања за ДДВ	539	1,339
Побарувања од вработените за купени производи	806	584
Дадени позајмици	20,838	4,966
Однапред платени трошоци за концесија на пасишта	-	196
Останати	167	186
Вкупно останати тековни средства и АВР	22,398	7,319

Од вкупните дадени заеми, 8,891 илјади МКД се однесуваат на даден заем на Млекара Галичник ДООЕЛ, 4,435 илјади МКД се дадени заеми на Црвени Брегови АД Неготино, 6,692 илјади МКД се дадени заеми на Перминдекс Градско, 1,057 илјади МКД се дадени заеми на Бистра Аспром, додека 319 илјади МКД се дадени позајмици на две физички лица. Заемите се краткорочни и безкаматносни.

22. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

	2016 (000) МКД	2015 (000) МКД
Денарски сметки кај комерцијални банки	124	55
Денарска благајна	328	17
Девизни сметки	-	-
Вкупно парични средства	452	72

23. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ

	2016 Бр. на акции	2015 Бр. на акции	2016 (000) МКД	2015 (000) МКД
Обични акции	118,800	118,800	37,023	37,023
Вкупно	118,800	118,800	37,023	37,023

Номиналната вредност на една акција изнесува 5.11 ЕУР.

Структурата на акционерскиот капитал со состојба на ден 31 декември 2016 година според евиденцијата на ЦДХВ е како што следува:

	31 декември 2016 година	
Акционери со над 5% од акциите	Број на акции	% на Учество
Репро Оне Лимитед од Британски Девствени Острови	114,978	96.78%
Останати помали акционери со под 5% од акциите	3,822	3.22%
Вкупно	118,800	100.00%

24. ДОЛГОРОЧНИ КРЕДИТИ И ПОЗАЈМИЦИ

			2016	2015
			(000) МКД	(000) МКД
			валута	
Кредити и позајмици од:				
Стопанска Банка АД Скопје	(а)	ЕУР	2,311	2,311
Репро Оне Лимитед	(б)	ЕУР	66,687	66,149
Репро Оне Лимитед	(в)	ЕУР	66,575	66,038
Репро Оне Лимитед	(г)	УСД	63,632	60,894
Репро Оне Лимитед	(д)	УСД	63,500	60,768
Репро Оне Лимитед	(ѓ)	УСД	63,552	60,818
Репро Оне Лимитед	(е)	ЕУР	60,443	59,950
Репро Оне Лимитед	(ж)	УСД	30,348	29,041
Репро Оне Лимитед	(з)	ЕУР	9,693	9,615
Вкупно долгорочни кредити			426,741	415,584
Минус: тековна доспеаност на долгорочни кредити			-	(9,615)
Нето долгорочни кредити			426,741	405,969

(а) Договор за кредит број 2349 од 3.01.1996 година, од примарна емисија, на износ од 2,311 илјади МКД со еднократна отплата на 15.03.2020 и провизија од 2.5% годишно. Обезбедување е дадена хипотека на имот.

(б) Договор за позајмица број 03-1180 од 26.10.2007 година и Анекс број 9 од 2016 година, на износ од 1,084,680 ЕУР со рок на враќање на 17.01.2018 во еднократна отплата и каматна стапка од 1% годишно.

(в) Договор за позајмица број 03-1489 од 25.12.2007 година и Анекс бр.8 од 2016 година, на износ од 1,082,856 ЕУР со рок на враќање на 17.01.2018 во еднократна отплата и каматна стапка од 1% годишно.

(г) Договор за позајмица 03-195 од 06.03.2007 година и Анекс бр.9 од 2016 година, на износ од 1,090,978 УСД со рок на враќање на 17.01.2018 во еднократна отплата и каматна стапка од 1% годишно.

(д) Договор за позајмица 03-482 од 20.06.2007 година и Анекс бр.8 од 2016 година, на износ од 1,088,721 УСД со рок на враќање на 17.01.2018 во еднократна отплата и каматна стапка од 1% годишно.

(ѓ) Договор за позајмица 03-594 од 16.06.2008 година и Анекс бр.8 од 2016 година, на износ од 1,089,624 УСД со рок на враќање на 17.01.2018 во еднократна отплата и каматна стапка од 1% годишно.

(е) Договор за позајмица 03-356 од 25.03.2008 година и Анекс бр.8 од 2016 година, на износ од 983,024 ЕУР за отплата на заемот на 21.02.2018 во еднократна отплата и каматна стапка од 1% годишно.

(ж) Договор за позајмица 03-126 од 21.02.2012 и Анекс бр. 4 од 2016 година, на износ од 520,303 УСД со отплата во рок од две години односно на 21.02.2018 и каматна стапка од 1% годишно.

24. ДОЛГОРОЧНИ КРЕДИТИ И ПОЗАЈМИЦИ (Продолжение)

(з) Договор за позајмица 03-458/1 од 02.06.2011 и Анекс бр. 5 од 2016 година, на износ од 157,651 ЕУР со еднократна отплата на 02.06.2019 и каматна стапка од 1% годишно.

Заемите од Репро оне Лимитед не се обезбедени.

Доспевањето на долгорочните кредити е како што следува:

	2016 (000) МКД	2015 (000) МКД
Во рок од една година	-	9,615
Во рок над една до пет години	426,741	403,658
Над 5 години	-	2,311
	426,741	415,584

Деноминираноста на кредитите и заемите според валути е следната:

	2016 (000) МКД	2015 (000) МКД
Во МКД	-	-
Во ЕУР	205,709	204,063
Во УСД	221,032	211,521
	426,741	415,584

25. ОБВРСКИ СПРЕМА ДОБАВУВАЧИ

	2016 (000) МКД	2015 (000) МКД
Обврски спрема добавувачи во земјата	126,225	138,193
Обврски спрема добавувачи во странство	1,284	863
Обврски за примени аванси	21,105	6,489
Вкупно обврски спрема добавувачи	148,614	145,545

26. КРАТКОРОЧНИ КРЕДИТИ И ПОЗАЈМИЦИ

	2016	2015
	(000) МКД	(000) МКД
Кредити и позајмици од:		
Мандра Галичник ДООЕЛ	477	480
Други	151	135
Вкупно краткорочни кредити	628	615

Примените позајмици се краткорочни со рок на враќање во текот на 2015 година и без камата. Нема дадено обезбедување за истите.

27. ОСТАНАТИ ТЕКОВНИ ОБВРСКИ И ПВР

	2016	2015
	(000) МКД	(000) МКД
Обврски спрема вработените за нето плати	4,730	2,426
Обврски за персонален данок од плати	284	164
Обврски за придонеси од плати	2,944	2,076
Обврски за ДДВ	18	18
Обврски за данок од добивка	-	-
Обврски за отпремини	253	81
Останати обврски спрема вработените и други лица	624	1,984
Обврска за персонален данок по други исплати	1,486	846
Обврска за концесија	8,036	4,783
Недоспеани камати по позајмици	4,239	4,133
Неисплатени надоместоци на одбор на директори	313	328
Обврски по основ на судски пресуди	-	4
Останати тековни обврски	860	1,347
Вкупно останати тековни обврски и ПВР	23,787	18,190

28. НЕИЗВЕСНОСТИ

а) Дадени хипотеки на својот имот

Друштвото има дадено хипотеки на својот имот како обезбедување на плаќање спрема банките и други друштва за следните превземени обврски:

а) Хипотека од ПРВ РЕД на имот - Оранжерији со придружни објекти во корист на Стопанска банка АД Скопје како обезбедување за користени кредити од банката.

б) Судски спорови во корист на Друштвото

Друштвото се јавува како тужител во неколку судски постапки кои произлегуваат од редовното работење на Друштвото. Вкупниот износ на вакви тужби во корист на Друштвото на 31 декември 2016 година изнесува 1,859 илјади МКД.

в) Судски спорови против Друштвото

Од друга страна, Друштвото се јавува како тужена странка во неколку судски спорови во вкупен износ од 32,221 илјади МКД, а како најзначаен судски спор е спорот со Хемомак Пестициди на износ од 23,056 илјади МКД по основ на долг.

Во текот на 2016 година, доверителот Хемомак Пестициди ДООЕЛ има поднесено Предлог за отварање на стечајна постапка над Друштвото, како резултат на неможноста на Друштвото да ги исполни своите постоечки и идни обврски. Истовремено, поднесено е барање за блокада на жиро сметките на Друштвото, која постои и заклучно до датумот на известување.

На почетокот на 2017 година, доверителот го повлекува Предлогот за поведување на стечајна постапка поради склучени договори за пристапување на долг со Винарија Стоби ДООЕЛ и Хемомак Пестициди ДООЕЛ.

29. РАЗЛИКИ ПОМЕЃУ ГОДИШНА СМЕТКА И ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

Како резултат на различниот начин начинот на прикажување на одредени ставки во консолидираната годишна сметка и консолидираните финансиски извештаи се појавуваат следните разлики:

	2016 (000) МКД	2015 (000) МКД
Вкупни средства според Годишна сметка	276,146	285,108
Извршени елиминации при консолидација	(1,206)	(2,645)
Гудвил од консолидација	350	350
Останато	(907)	231
Вкупни средства според ревидирани извештаи	274,383	283,044

30. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

Побарувања и обврски од:	31 декември 2016 година	
	Побарувања	Обврски
Репро оне Лимитед	-	428,382
Репро 21 Скопје	-	18,151
Црвени брегови АД, Неготино	5,631	-
Винарија Стоби Градско	19,559	6
Перминдекс ДООЕЛ	12,712	9,061
Вкупно побарувања и обврски со поврзани субјекти	37,902	455,600

Друштвото Репро Оне Лимитед е доминантен сопственик на Друштвото. Друштвото Репро 21 Скопје, како и друштвата Црвени брегови АД - Неготино, Винарија Стоби ДООЕЛ и Перминдекс ДООЕЛ се друштва кои се контролирани од доминантниот сопственик на Друштвото и по тој основ се поврзани субјекти.

Обврските спрема Друштвото Репро 21 - Скопје во износ од 18,151 илјади МКД потекнуваат од набавка на мазут за потребите на Оранжериите.

Обврските спрема Друштвото Репро Оне Лимитед во износ од 424,430 илјади МКД потекнуваат од земени позајмици и износ од 3,952 илјади МКД по основ на примени аванси.

Побарувањата од друштвото Црвени брегови АД- Неготино во износ од 1,196 илјади МКД произлегуваат од извршени продажби и услуги, додека 4,435 илјади МКД се однесуваат на дадени заеми.

Побарувањата од друштвото Винарија Стоби ДООЕЛ во износ од 19,559 илјади МКД се по основ на извршени продажби, додека 6 илјади МКД се однесуваат на обврски за добиени услуги.

Обврските и побарувањата спрема/од друштвото Перминдекс ДООЕЛ во износ од 9,061 илјади МКД и 5,760 илјади МКД, респективно, во најголем дел произлегуваат од побарувања / обврски по основ на извршени услуги, додека 6,952 илјади МКД се побарувања за дадени заеми.

31. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

По датумот на составување на извештајот за финансиска состојба, повлечен е Предлогот за поведување на стечајна постапка од страна на доверителот Хемомак Пестициди ДООЕЛ и извршена е деблокада на сметките на Друштвото (Белешка 28в).

Законска обврска за составување на консолидирана годишна сметка и годишен извештај за работењето согласно одредбите на ЗТД

Согласно член 476, став 4 од Законот за трговски друштва Консолидираната Годишната сметка која ја изготвуваат трговските друштва вклучува биланс на состојба и биланс на успех и објаснувачки белешки.

Согласно член 476, став 6 од Законот за трговски друштва Годишната сметка и финансискиот извештај кои се однесуваат за иста деловна година и кои се подготвени согласно одредбите на Законот и со прописите за сметководство треба да содржат идентични податоци за состојбата на средствата, обврските, приходите, расходите, главнината и остварената добивка односно загуба на друштвото за деловната година.

Согласно член 477, став 14 од Законот за трговски друштва, Органот на управување на Друштвото, покрај годишната сметка, односно финансиските извештаи, е должен, по завршување на секоја деловна година да изготви и извештај за работата на друштвото во претходната година со содржина определена во член 384 став 7 од ЗТД.

Исто така, како резултат на разликите во начинот на презентирање на ставките во обрасците за годишна сметка и истите во финансиските извештаи подготвени според Правилникот за сметководство, постојат можности за појава на одредени разлики во начинот на презентирање на ставките. Доколку има значајни разлики, истите се обелоденети во белешка 29.

Консолидираната Годишна сметка на Друштвото и Годишниот извештај за работење се дадени во Додатоците 2 и 3.

Органот на Управување на Друштвото го разгледал и одобрил Годишниот извештај за работење.

Консолидирана Годишна сметка за 2016 година

- Консолидиран Биланс на состојба
- Консолидиран Биланс на успех
- Консолидиран Извештај за сеопфатна добивка

Годишен извештај за 2016 година